

UP Board Solutions for Class 7 Hindi Chapter 4 बालकः ध्रुवः (अनिवार्य संस्कृत)

अभ्यास

प्रश्न 2:

एक पद में उत्तर दें

(क) ध्रुवस्य जनकः कः आसीत्?	उत्तानपादः।
(ख) मातुः आज्ञया ध्रुवः किम् अकरोत्?	वनमगच्छत्।
(ग) कस्य उपदेशेन ध्रुवः स्वलक्ष्य प्राप्तवान्?	नारदस्य।
(घ) ध्रुवं मार्गं कः अमिलत्?	नारदः।

प्रश्न 3:

किसने कहा लिखिए

(क) राजसिंहासनात् अपि उच्चस्थानं किम्?	ध्रुवः अकथयत्।
(ख) भगवान् एव तत्स्थानं दातुं समर्थः।	सुनीतिः अकथयत्।
(ग) यदा मम कुक्षौ जन्म ग्रहीष्यसि तदा उपवेशनयोग्यः भविष्यसि।	सुरुचिः अकथयत्।

प्रश्न 4:

अधोलिखित पदों में उपसर्ग छाँटिए (छाँटकर)

शब्द	उपसर्ग
उपवेशनाय	उप
अपमानितः	अप
उपदेशेन	उप
प्राप्तुम्	प्र

प्रश्न 5:

विशेषण-विशेष्य का सही मिलान करें (मिलान करके)

'क'	'ख'
बालकः	ध्रुवः
महाराजः	उत्तानपादः
मतिमति	सुनीतिः
कुटिलहृदया	सुरुचिः

प्रश्न 6:

विलोम-पदों का मिलान करें (मिलान करके)

'क'	'ख'
उच्चैः	नीचैः

आकाशः पातालम्
सरला कुटिला
सम्मानितः अपमानितः

प्रश्न 7:

अधोलिखित वाक्यों की सहायता से सही घटना क्रम बनाएँ (क्रम में लगाकर)

- (क) एकः उत्तानपाद-नामकः राजा आसीत्।
(च) तस्य सुरुचिः सुनीतिः इति द्वे स्त्रियौ स्तः।
(छ) सुनीतेः पुत्रः ध्रुवः आसीत्।।
(ग) एकदा ध्रुवः स्व-विमात्रा अपमानितो जातः।
(ङ) तया अपमानितः ध्रुवः तत्सर्वं स्वमातरम् अकथयत्।
(ख) मातुः आज्ञया ध्रुवः वनम् अगच्छत्।
(घ) नारदस्य उपदेशेन सः स्वलक्ष्यप्राप्तौ सफलः अभवत्।